

DAWID SZTOKFISZ
ur. 1912; Lublin

STRESZCZENIE RELACJI MÓWIONEJ

Dawid Sztokfisz opowiada o swoim dzieciństwie w przedwojennym Lublinie, rodzeństwie, domu rodzinnym i sklepie z przyborami murarskimi i malarskimi, który prowadził jego ojciec. Pamięta obchodzoną według tradycyjnego rytuału piątkową kolację szabatową, modlitwę przed i po posiłku, jedzenie ryby i chały. W pamięci zachował się zwłaszcza obraz dziadka, który w sobotę odmawiał kidusz, a trzymając kieliszek wina trzęsła się mu ręka. Dużo miejsca poświęca szkole, tzw. szabasówce, do której chodził, pamięta również większość polskich i żydowskich nauczycieli, którzy go uczyli. Po ukończeniu siedmiu klas szkoły powszechnej Dawid Sztokfisz rozpoczął pracę i został drukarzem. Pracował m.in. w drukarni Handlsmanna na ulicy Lubartowskiej 3, oraz w Drukarni Powszechnej znajdującej się na ulicy Królewskiej 17, która należała do Mordechaja Wajnsztajna. W relacji dużo miejsca jest poświęcone sąsiadom z domu przy ulicy Bychawskiej 12. Dawid Sztokfisz wymienia wszystkich sąsiadów oraz ich dzieci z imienia i nazwiska. Mówi również o mieszkającej na parterze Polsce, Mariannie Krzywdzikowej, która w czasie wojny uratowała żydowskie dziecko. Matką dziecka była Czarna, która pracowała jako służąca u fryzjera Sztrajchera na ulicy Bychawskiej.

Dawid Sztokfisz wspomina swoją działalność w młodzieżowej organizacji lewicowej Jungbor, a następnie w partii Poalej Syjon-Lewica. Mówi o aresztowaniu, oskarżeniu o nielegalną w latach trzydziestych działalność komunistyczną, oraz otrzymaniu wyroku dwóch lat więzienia. Wspomina poznanych w więzieniu na Zamku Lubelskim Polaków – Okonowskiego, Kwiecińskiego oraz Feliksa Baranowskiego.

Dawid Sztokfisz mówi o swoim ślubie z poznaną w organizacji Jungbor, Rywką Rozenbusz, którą poślubił w 1937 roku. Po ślubie zamieszkali tuż obok synagogi Maharszala na ulicy Jatecznej 3. Opisuje swoją drogę do pracy oraz wspomina ulice dzielnicy żydowskiej – Jateczną, Szeroką i Krawiecką.

Wspomnienia z lat powojennych dotyczą powrotu do Polski z ZSRR w 1945 roku i antysemickich napisów, jakie witały wracających do kraju Żydów. Po powrocie Dawid Sztokfisz zamieszkał z rodziną na warszawskiej Pradze i ponownie zaangażował się w działalność partii Poalej Syjon-Lewica. Gdy otrzymał zgodę od partii wyjechał przez Paryż do Izraela. W relacji mowa także o Ziomkostwie Lubelskich Żydów w Izraelu – zaangażowaniu w jego działalność, o tworzeniu czasopisma „Kol Lublin” i współpracy przy redagowaniu Księgi Pamięci Lublina.

W nagraniu bierze udział żona Dawida Sztokfisz, Rywka, oraz Jakub Gorfinkiel.

Data i miejsce nagrania	2006-11-19, Ramat Gan
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Autor streszczenia	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"